Valtiopäivä

Työttömyysturva

Uusille tulijoille pienempi *työttömyysajan tuki*

Hiljattain Suomeen muuttanut työtön saisi jatkossa työttömyyden ajan tuen pienempänä kotoutumistukena. Eduskunta hyväksyi lakiehdotusten sisällön ensimmäisessä käsittelyssä äänestyksen jälkeen äänin 95–73.

KYSELYTUNTI
Työttömyydestä väiteltiin ministerien ja opposition kesken lähes tunti

OPINTOTUKI
Uusi opintoetuuslaki tulee saliin kahden vastalauseen kanssa

TYÖELÄMÄ
Palkkasaatavien vanhentumisaika lyhenisi viidestä vuodesta kolmeen

Kuva on luotu tekoälyllä.

PÄIVÄN PÄÄJUTTU

Uusille tulijoille pienempi työttömyysajan tuki

Hiljattain Suomeen muuttanut työtön saisi jatkossa työttömyyden ajan tuen pienempänä kotoutumistukena. Eduskunta hyväksyi lakiehdotusten sisällön ensimmäisessä käsittelyssä äänestyksen jälkeen äänin 95–73.

Muutos koskee työnhakijaa, joka ei täytä työssäoloehtoa ja on asunut Suomessa alle kolme vuotta edeltäneen kymmenen vuoden aikana. Hänelle työttömyyden perusteella maksettava yleistuki maksettaisiin kotoutumistukena. Tuki olisi 33,64 euroa päivässä vuoden 2026 tasossa. Se koskisi vain niitä, jotka muuttavat Suomeen lain voimaantulon jälkeen. Vaatimusta ei sovellettaisi esimerkiksi suomen-, ruotsin- tai saamenkielisiin eikä riittävän kielitaidon osoittaneisiin. Eduskunta hyväksyi lakiehdotusten sisällön työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön mukaisena. Mietintöön jätettiin kaksi vastalausetta. Lauri Lyly (sd) ehdotti Timo Suhosen kannattamana lakiehdotusten hyväksymistä ensimmäisen vastalauseen mukaisena. Äänestyksessä mietintö voitti äänin 95–73. Poissa oli 31 edustajaa. Perustuslakivaliokunta, hallintovaliokunta ja sosiaali- ja terveysvaliokunta antoivat asiasta lausunnot.

HE 109/2026 vp · kielikokeet · tilapäinen suojelu · tukimuodot
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 1.4.2024 alkaen · 77 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM074:00/2024

SALISSA PÄÄTETTIIN

Opintotukilaki korvataan uudella opintoetuuslailla

Uusi laki kokoaisi opintorahan, asumislisän, opintolainan valtiontakauksen, korkoavustuksen ja opintolainahyvityksen. Mietintöön on jätetty kaksi vastalausetta.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 177/2026 vp · opintoetuudet · hyvitysmaksut · koulumatkatuki
Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 1.2.2024 alkaen · 52 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OKM010:00/2024

Hiljattain muuttaneille työttömille pienempi kotoutumistuki

Yleistuki maksettaisiin kotoutumistukena, joka olisi 33,64 euroa päivässä vuoden 2026 tasossa.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä äänin 95–73

HE 109/2026 vp · kielikokeet · tilapäinen suojelu · tukimuodot
Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 1.4.2024 alkaen · 77 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM074:00/2024

Vanhojen polttomoottoriautojen ajoneuvovero kevenee

Kevennys koskee pääosin vähintään kymmenen vuotta vanhoja autoja ja on yhteensä 30 miljoonaa euroa. Yhden vastalauseen jätti SDP, toisen vihreät ja vasemmistoliitto.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 173/2026 vp (täydentävä HE 305/2026 vp)
Valmistelu: valtiovarainministeriö 10.6.2026 alkaen · 15 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna VM074:00/2026

Pienin päiväsakko nousee kuudesta eurosta kymmeneen

Vähimmäismäärästä säädettäisiin jatkossa rikoslaissa. Mietintöön on jätetty kaksi vastalausetta.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 262/2026 vp · rahanarvo · päiväsakko · kriminaalipolitiikka
Valmistelu: oikeusministeriö 7.8.2025 alkaen · 20 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM035:00/2025

Varmuusvankeus käyttöön ja elinkautisvankien vapauttaminen tiukentuu

Tuomittu voitaisiin määrätä varmuusvankeuteen, jos on ilmeinen vaara uudesta vakavasta henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvasta rikoksesta. Mietintöön on jätetty vastalause.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 14/2026 vp · elinkautinen vankeus · henkirikokset · rikoksen uusiminen
Valmistelu: oikeusministeriö 16.8.2023 alkaen · 50 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM077:00/2023

Asumisoikeusasunnot jaettaisiin hakemusten saapumisjärjestyksessä

Vajaakäytössä olevan tai perusparannusta tarvitsevan talon voisi vapauttaa rajoituksista. Mietintöön on jätetty vastalause.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 156/2026 vp · luopuminen · asukkaat · perusparannus
Valmistelu: ympäristöministeriö 6.11.2025 alkaen · 39 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna YM042:00/2025

Oppivelvollisuutta voisi suorittaa nuorten työpajoissa

Mahdollisuus koskisi oppivelvollisia, joilla ei ole opiskelupaikkaa. Mietintöön on jätetty vastalause.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 213/2026 vp · työpajatoiminta (sosiaalityö) · matkakorvaukset · ammatilliset oppilaitokset

Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 1.1.2025 alkaen · 95 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OKM009:00/2025

Psykoterapiakoulutuksen ensimmäinen vaihe muuttuisi maksuttomaksi

Koulutus jaettaisiin kahteen portaaseen psykoterapiapalvelujen saatavuuden parantamiseksi. Mietintöön on jätetty vastalause.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 168/2026 vp · psykoterapia · mielenterveyspalvelut · yliopistot

Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 2.6.2025 alkaen · 112 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM063:00/2025

Taloyhtiöt voisivat kieltää tupakoinnin parvekkeilla ja asunnoissa

Kielto olisi mahdollinen, jos savua voi kulkeutua muihin asuntoihin.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 145/2026 vp · kannabinoidit · vuokratalot · tupakointi

Valmistelu: sosiaali- ja terveysministeriö 19.12.2024 alkaen · 59 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna STM165:00/2024

Energiatodistus uudistuu ja käyttöön tulee perusparannuspassi

Rakennuksen hiilijalanjälki ilmoitettaisiin osana energiatodistusta. Mietintöön on jätetty vastalause.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 155/2026 vp · passit · energiatodistukset · perusparannus

Valmistelu: ympäristöministeriö 15.1.2025 alkaen · 93 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna YM005:00/2025

Ilmanlaadun raja-arvot tiukentuvat EU-direktiivin mukaisesti

Lakiin tulee uusia säännöksiä ilmanlaadun seurannasta ja tiedottamisesta.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 287/2026 vp · havaintoasemat · ilmanlaatu · raja-arvot (rajoitukset)

Valmistelu: ympäristöministeriö 18.12.2024 alkaen · 52 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna YM073:00/2024

Vaalien varautumista häiriötilanteisiin parannetaan

Lainan maksamiseen saatu vähintään 2 000 euron tuki on ilmoitettava valtiontalouden tarkastusvirastolle.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 224/2026 vp · ennakkoäänestys · äänestäminen · aluevaalit (Suomi)

Valmistelu: oikeusministeriö 6.2.2026 alkaen · 13 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM009:00/2026

Yritystuet suunnataan Suomeen hyötyä tuoviin hankkeisiin

Etusijalla olisivat hankkeet, joissa on enemmän yksityistä rahoitusta.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 324/2026 vp

Valmistelu: työ- ja elinkeinoministeriö 9.9.2026 alkaen · 29 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna TEM048:00/2026

Vankiloiden valvonta ja poistumisluvat uudistuvat

Rikosseuraamuslaitos voisi vakavissa häiriötilanteissa rajoittaa vankien tapaamisia ja poistumislupia.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä, käsittely päättyi

HE 120/2026 vp · vankien poistumisluvat · yhdyskuntaseuraamukset · rangaistuksen täytäntöönpano

Valmistelu: oikeusministeriö 24.10.2024 alkaen · 34 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM085:00/2024

Uusi saaristolaki turvaa saariston palvelut ja yhteysalukset

Valtion on huolehdittava ulko- ja välisaariston yhteysalusliikenteestä.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä, käsittely päättyi

HE 166/2026 vp · saaristolaiset · saaristopolitiikka · saaristoliikenne

Valmistelu: maa- ja metsätalousministeriö 14.11.2023 alkaen · 79 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna MMM025:00/2024

Sikatiloille oma rahasto salmonellavahinkoihin

Talousarvion ulkopuolinen rahasto kerää varansa toimijoiden vuosimaksuilla.

Hyväksyttiin 2. käsittelyssä ilman äänestystä

HE 101/2026 vp · Salmonella-bakteerit · sikatalous · kansanterveys

Valmistelu: maa- ja metsätalousministeriö 1.7.2023 alkaen · 12 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna MMM023:00/2023

Svenska Teaternista kansallisnäyttämö vuoden 2029 alusta

Hallitus varautuu lisäämään 2,6 miljoonaa euroa kansallisten taidelaitosten rahoitukseen.

Lähetettiin sivistysvaliokuntaan

HE 347/2026 vp

Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 7.10.2026 alkaen · 6 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OKM036:00/2026

Ahvenanmaan itsehallintolakiin muutoksia turvallisuuden vuoksi

Turvalunastuslaki ulotettaisiin Ahvenanmaalle maakunnan hallituksen suostumuksella.

HE 343/2026 vp · elinkeino-oikeus · pakkolunastus · Ahvenanmaan itsehallintolaki

Valmistelu: oikeusministeriö 24.3.2023 alkaen · 74 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM024:00/2023

EU:n kumppanuussopimus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa

Sopimus korvaa Cotonoun sopimuksen.

Hyväksyttiin 1. käsittelyssä

HE 204/2026 vp · Cotonou-sopimus · Karibianmeren alue · kansainvälinen kauppa

Valmistelu: ulkoministeriö 1.11.2023 alkaen · 5 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna UM021:00/2023

Ahvenanmaan ajoneuvot voisi kiinnittää lainan vakuudeksi

Maakunnassa ei nyt ole asiassa toimivaltaista viranomaista.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 260/2026 vp · kiinnitys (oikeustiede) · autot · Ahvenanmaa

Valmistelu: oikeusministeriö 8.6.2026 alkaen · 7 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM038:00/2026

Uusi laki vesitalouden tietovarannosta

Viranomaiset saisivat vakuutusyhtiöiden tulvavahinkotietoja.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 215/2026 vp · tulvavahingot · vesitalous · vakuutusyhtiöt

Valmistelu: maa- ja metsätalousministeriö 30.10.2025 alkaen · 29 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna MMM047:00/2025

Siviili- ja sotilaskäyttöön sopivien tuotteiden vientivalvontaa päivitetään

EU-asetuksen kanssa päällekkäinen kansallinen sääntely poistetaan.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 290/2026 vp

Valmistelu: ulkoministeriö 25.2.2026 alkaen · 16 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna UM003:00/2026

Europarlamentaarikko voisi äänestää valtakirjalla raskauden aikana

Valtuutus olisi mahdollinen myös synnytyksen jälkeen.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 296/2026 vp

Valmistelu: oikeusministeriö 1.9.2026 alkaen · Hankeikkuna OM053:00/2026

Opintotiedot liikkuisivat sujuvammin myös Ahvenanmaalle

Rekisteritietoja voisi luovuttaa Ahvenanmaalle opintoja jatkavan opiskelijan mukana.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 235/2026 vp · opinnot · Opetushallitus · vapaa sivistystyö

Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 8.1.2025 alkaen · 27 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OKM002:00/2025

Vaarallisten aineiden merivahingot pois ympäristövahinkorahastosta

Vahingot korvattaisiin kansainvälisestä rahastosta.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 336/2026 vp

Valmistelu: ympäristöministeriö 20.5.2026 alkaen · 6 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna YM019:00/2026

Kirkon jäsentiedot kuolinpesien sähköiseen asiointiin

Tiedot siirtyisivät uuteen kuolinpesän osakasrekisteriin.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 234/2026 vp · ortodoksiset kirkot · luterilaiset kirkot · digitaalinen asiointi

Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 25.5.2026 alkaen · 5 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OKM023:00/2026

Energiatodistusten tietojärjestelmä Suomen ympäristökeskukselle

Ylläpito siirtyy Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselta.

Pantiin pöydälle 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon

HE 334/2026 vp

Valmistelu: ympäristöministeriö 15.1.2025 alkaen · 44 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna YM033:00/2026

ÄÄNESTYKSET

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleistukilain, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain sekä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

Jatkettu ensimmäinen käsittely, äänestys 1: 1. lakiehdotus 11 b §: mietintö JAA / Lauri Lylyn ehdotus (vl 1) EI

Jaa 95 · ei 73 · tyhjiä 0 · poissa 31

	KOK	PS	SD	KESK	VIHR	VAS	R	KD	LIIK	TV
Jaa	44	39	·	·	·	·	8	3	·	1
Ei	·	·	38	17	8	9	·	·	1	·
Poissa	4	5	5	6	5	2	2	2	·	·

Kaikki ryhmät äänestivät yhtenäisesti.

HE 109/2026 vp

Kaikkien edustajien äänet nimeltä ovat liitteessä.

1 Työttömyydestä käytiin päivän pisin väittely

Saku Nikkanen (sd) kysyi hallitukselta työttömyydestä ja työllisyyspolitiikasta. Hänen mukaansa ilmoitus 100 000 työpaikan tavoitteen saavuttamisesta on epäuskottava kasvavan työttömyyden keskellä. Valtiovarainministeri Riikka Purra vastasi, että valtiovarainministeriön arviot koskevat uudistusten laskennallisia vaikutuksia eivätkä syntyneitä työpaikkoja. Työministeri Matias Marttinen kertoi nuorten työllistymissetelin korvaavan työnantajalle puolet palkkakustannuksista. Seteli laajenee vuoden alusta korkeakouluopiskelijoihin. Keskustelussa oli 48 puheenvuoroa.

Kyselytunti ei johda päätöksiin, mutta se toi esiin hallituksen ja opposition erot työllisyys- ja talouspolitiikassa.

SKT 186/2026 vp · työttömyysaste · pitkäaikaistyöttömyys · työttömyys

2 Uusi opintoetuuslaki saliin tiistaina

Hallitus ehdottaa nykyisen opintotukilain korvaamista uudella opintoetuuslailla. Siinä säädettäisiin opintorahasta, asumislisästä, opintolainan valtiontakauksesta, korkoavustuksesta ja opintolainahyvityksestä. Tavoitteena on vahvistaa heikoimmassa asemassa olevien ja perheellisten opiskelijoiden asemaa sekä vähentää alaikäisten velkaantumista. Sivistysvaliokunnan mietintöön on jätetty kaksi vastalausetta. Valiokunta ehdottaa kahta lausumaa ja kahden toimenpidealoitteen hylkäämistä. Mietintö pantiin pöydälle tiistaina 1.12.2026 pidettävään täysistuntoon.

Opintotuen saajien etuudet kootaan uuteen lakiin, jonka ensimmäinen käsittely alkaa tiistaina.

HE 177/2026 vp · opintoetuudet · hyvitysmaksut · koulumatkatuki

Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 1.2.2024 alkaen · 52 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OKM010:00/2024

3 Palkkasaatavat vanhenisivat jatkossa kolmessa vuodessa

Työntekijän palkka-, työaika- ja vuosilomasaatavat vanhenisivat työsuhteen aikana kolmessa vuodessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin saatava erääntyi. Käytännössä työsopimuslain viiden vuoden vanhentumisaika lyhenee kolmeen vuoteen. Työsuhteen päätyttyä kanne olisi nostettava kahdessa vuodessa. Esitys perustuu työmarkkinajärjestöjen yhteiseen kompromissiin. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta hyväksyi mietinnön yksimielisesti ja täsmensi siirtymäsäännöksiä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Työntekijän on vaadittava saatavansa nykyistä lyhyemmässä ajassa, jos laki hyväksytään.

TyVM 17/2026 vp – HE 238/2026 vp

Valmistelu: työ- ja elinkeinoministeriö 1.4.2025 alkaen · 30 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna TEM004:00/2025

4 Suoratoistopalvelut rahoittamaan suomalaista elokuva- ja sarjatuotantoa

Eduskunta hyväksyi lain, jonka mukaan suoratoistopalvelun on käytettävä vuosittain viisi prosenttia Suomessa kertyneestä liikevaihdostaan eurooppalaisen audiovisuaalisen sisällön tuotantoon Suomessa. Velvoitteen voi täyttää investoimalla, maksamalla maksun tai yhdistämällä nämä. Laki ei koske palveluja, joiden Suomessa kertynyt vuotuinen liikevaihto on enintään kaksi miljoonaa euroa. Se ei koske myöskään Yleisradiota. Lailla pannaan täytäntöön EU:n direktiivin säännös.

Osa suurten suoratoistopalvelujen Suomen-liikevaihdosta ohjautuu tuotantoon Suomessa.

EV 192/2026 vp (HE 194/2026 vp)

Valmistelu: opetus- ja kulttuuriministeriö 1.10.2025 alkaen · 43 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OKM052:00/2025

5 Vankeuslaki hyväksyttiin: poistumisluvissa painotetaan turvallisuutta

Eduskunta hyväksyi toisessa käsittelyssä vankeuslain ja siihen liittyvien lakien muutokset. Rikosseuraamuslaitos voisi vakavissa yhteiskunnallisissa häiriötilanteissa rajoittaa vankien toimintoja, tapaamisia ja poistumislupia. Juha Hänninen (kok) katsoi uudistuksen vahvistavan vankilaturvallisuutta järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan. Anette Karlsson (sd) piti muutoksia perusteltuina mutta vaati panostusta kuntoutukseen. Pekka Aittakumpu (ps) ja Ben Zyskowicz (kok) toivoivat ulkomaalaisten vankien siirtämistä kotimaihinsa. Muutokset tulevat voimaan kesällä 2027.

Vankien poistumisluvissa ja valvonnassa turvallisuus painaa jatkossa aiempaa enemmän.

HE 120/2026 vp · vankien poistumisluvat · yhdyskuntaseuraamukset · rangaistuksen täytäntöönpano

Valmistelu: oikeusministeriö 24.10.2024 alkaen · 34 lausuntoa 23.11. mennessä · Hankeikkuna OM085:00/2024

SALIN TUNNELMA

74 puheenvuoroa · 52 vastauspuheenvuoroa · 2 h 3 min

Päivän 74 puheenvuorosta 52 oli vastauspuheenvuoroja. Niistä 47 käytettiin työttömyyttä koskevalla kyselytunnilla, joka kesti 58 minuuttia. Ministerit vastasivat useimmin sosialidemokraateille, keskustalle, vihreille ja vasemmistoliitolle. Kiistaa herättivät työllisyystoimien vaikutukset, velanotto ja oppositiopuolueiden vaihtoehtobudjetit. Muut asiat etenivät sopuisammin. Vankeuslakia, saaristolakia ja salmonellarahastoa käsiteltiin ilman vastauspuheenvuoroja. Myös Svenska Teaternia ja Ahvenanmaata koskevat esitykset saivat puhujilta tukea.

SALIN LINJAT

SD Arvosteli hallituksen työllisyyspolitiikkaa ja velanottoa. Tytti Tuppurainen kertoi yhdeksän kymmenestä hyötyvän puolueen vaihtoehdosta hallituksen esitystä enemmän.

KESK Vaati julkisen talouden vahvistamista jo ensi vuonna. Markus Lohen mukaan puolueen vaihtoehtobudjetti ottaisi 1 400 miljoonaa euroa vähemmän velkaa.

KOK Puolusti työn verotuksen kevennyksiä ja tuki vankeuslain, saaristolain, salmonellarahaston ja Ahvenanmaan esityksiä. Heikki Autto ja Ben Zyskowicz pitivät vankeuslakia liian yksityiskohtaisena.

PS Kaisa Garedew vastusti opposition veronkiristyksiä. Pekka Aittakumpu ja Antti Kangas tukivat vankeuslain ja salmonellarahaston esityksiä.

VAS Katsoi sosiaaliturvaleikkausten jääneen tuomatta työpaikkoja. Puolue esitti työajan lyhentämistä, koulutusta ja pitkäaikaistyöttömien työtakuuta.

VIHR Nosti esiin alle 25-vuotiaiden 25 prosentin työttömyysasteen ja vaati uusia toimia nuorille. Mari Holopainen esitti ympäristölle haitallisten tukien karsimista.

R Tuki Svenska Teaternin siirtoa kansallisten taidelaitosten rahoitukseen ja Ahvenanmaan itsehallintolain muutosta. Mats Löfström vaati itsehallintolain kokonaisuudistuksen jatkamista.

KD Päivi Räsänen ehdotti työllistämissetelin laajentamista harjoittelupaikkoihin.

LIIK Harry Harkimo katsoi hallituksen epäonnistuneen työllisyyttä, velkaa ja talouskasvua koskevissa tavoitteissaan.

> SAKU NIKKANEN (SD)
> Ilmoitus 100 000 työpaikan tavoitteen saavuttamisesta on epäuskottava; hallituksen pitää kertoa, kuinka moni on

> RIIKKA PURRA (VALTIOVARAINMINISTERI)
> Arvioidut työllisyysvaikutukset eivät tarkoita syntyneitä työpaikkoja. Velanottoa selittävät korkomenot,

oikeasti saanut töitä.

MATIAS MARTTINEN (TYÖMINISTERI)
Työllistämisseteli laajenee korkeakouluopiskelijoihin, mutta nuorisotyöttömyyden todellinen ratkaisu on vahva talouskasvu.

MIKA LINTILÄ (KESK)
Hallitus on epäonnistunut talous- ja työllisyyspolitiikassa: uusia työttömiä on yli 100 000 ja velkaa otetaan historiallisen paljon.

turvallisuusmenot ja hyvinvointialueet.

VERONIKA HONKASALO (VAS)
Nuorisotyöttömyys on kansallinen hätätilanne, jota ei korjata työllistämissetelillä, jonka ulkopuolelle jää 90 prosenttia nuorista työttömistä.

MEDIA JA SALI

Päivän eduskunta-asioista mediaan nousi selvimmin kyselytunnin työllisyyskiista, jota mediat käsittelivät valtiovarainministeriön 100 000 uuden työllisen ilmoituksen kautta. Monet päivän lakiesitykset, kuten uusien tulijoiden pienempi työttömyysajan tuki ja suoratoistopalvelujen investointivelvoite, eivät näkyneet seurattujen medioiden jutuissa.

Kyselytunnin kiista 100 000 työllisen tavoitteesta

LAAJA

Iltalehti otsikoi valtiovarainministeriön ilmoituksen tavoitteen täyttymisestä yllättäväksi. Helsingin Sanomien mukaan ilmoitus on "hämmentävä", koska työllisten määrä on vähentynyt hallituskaudella, ja Ilta-Sanomien otsikossa ilmoitus "muistuttaa Tuhannen ja yhden yön tarinoita". Mediat käsittelivät samaa kysymystä kuin Nikkanen salissa eli tavoitteen uskottavuutta. Helsingin Sanomien kyselytuntijutussa kärkenä oli kuitenkin Purran ja keskustan kiista velanotosta ja vaihtoehtobudjeteista.

Helsingin Sanomat 26.11.: Työllisyys | Virkamiehet: Hallituksen tavoite 100 000 uudesta työllisestä täyttyi, vaikka työllisten määrä vähenee
Ilta-Sanomat 26.11.: Virkamiesten kirjoituksesta levisi hämmennys – ”Muistuttaa Tuhannen ja yhden yön tarinoita”
Helsingin Sanomat 26.11.: Eduskunta | Keskusta syytti Purraa totuuden säästelystä, Purra keskustaa silmänkääntötempusta

SKT 186/2026 vp

Uusille tulijoille pienempi työttömyysajan tuki EI NÄKYNYT

Hiljattain Suomeen muuttaneiden työttömien pienempi kotoutumistuki ei näkynyt seurattujen medioiden jutuissa, vaikka eduskunta hyväksyi lakiehdotusten sisällön ensimmäisessä käsittelyssä äänin 95–73. Iltalehti kirjoitti samaan aikaan maahanmuuttajien S2-opetuksesta, mutta juttu ei käsitellyt työttömyysajan tukea.

HE 109/2026 vp

Suoratoistopalveluille velvoite rahoittaa kotimaista tuotantoa EI NÄKYNYT

Hyväksytty laki, jonka mukaan suoratoistopalvelun on käytettävä viisi prosenttia Suomessa kertyneestä liikevaihdostaan audiovisuaaliseen tuotantoon Suomessa, ei näkynyt seurattujen medioiden jutuissa. Yle kertoi sen sijaan Norjan vastaavasta velvoitteesta, joka koskee esimerkiksi Netflixin ja HBO:n kaltaisia palveluja.

EV 192/2026 vp

Pienin päiväsakko nousee kuudesta eurosta kymmeneen VÄHÄINEN

Iltalehti kutsui korotusta otsikossaan "hurjaksi" ja korosti 67 prosentin nousua. Ilta-Sanomat puhui "tuntuvasta korotuksesta" ja laski esimerkin 20 päiväsakon vähimmäismäärästä. Jutut kertoivat saman perustelun kuin esitys eli rahan arvon alenemisen ja mainitsivat lakivaliokunnan kaksi vastalausetta, joiden jättäjien huolen pienituloisimmista sakotetuista Iltalehti nosti esiin.

Iltalehti 26.11.: Tuttuun sakkoon hurja 67 %:n korotus – Nyt varoitetaan karuista seurauksista
Ilta-Sanomat 25.11.: Yleiseen sakkoon tulossa tuntuva korotus
Iltalehti 25.11.: Tuttuun sakkoon on tulossa valtava korotus

HE 262/2026 vp

Varmuusvankeus käyttöön ja elinkautisvankien vapauttaminen tiukentuu VÄHÄINEN

Iltalehti kutsui varmuusvankeutta "historialliseksi lakimuutokseksi" ja painotti otsikossaan, ettei erittäin vaarallisia vankeja välttämättä päästetä vapaaksi. Kehys vastaa esityksen sisältöä eli vakavaan rikokseen syyllistyneen vangin pitämistä vankilassa varsinaisen rangaistuksen jälkeen. Juttu kertoi lakivaliokunnan hyväksyneen mietinnön ja lakien tulevan voimaan vuoden 2027 alussa.

Iltalehti 25.11.: Historiallinen lakimuutos etenee – Erittäin vaarallisia vankeja ei välttämättä päästetä vapaaksi

HE 14/2026 vp

Taloyhtiöt voisivat kieltää tupakoinnin parvekkeilla VÄHÄINEN

Ilta-Sanomat kertoi muutoksesta käytännön näkökulmasta: taloyhtiö voisi kieltää tupakoinnin parvekkeilla, pihoilla ja sisätiloissa ilman kunnan lupaa. Juttu on linjassa esityksen kanssa ja mainitsee saman ehdon eli sen, että savua voi kulkeutua helposti muihin tiloihin.

Ilta-Sanomat 25.11.: Tupakointikieltoihin tulossa taas muutos

HE 145/2026 vp

Jäi uutisoinnin ulkopuolelle. Uusi opintoetuuslaki, vankeuslain muutokset ja palkkasaatavien lyhyempi vanhentumisaika eivät näkyneet seurattujen medioiden jutuissa. Myöskään ilmanlaadun raja-arvojen tiukentuminen ja EU:n kumppanuussopimus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa eivät näkyneet niissä.

Seuranta 21.11.–27.11.: kotimainen media, 3309 verkkojuttua.

TULOSSA

- **30.11.–1.12.2026** Perustuslaki-, puolustus-, talous- ja työelämävaliokunta kuulevat asiantuntijoita uudesta valmiuslaista.
- **30.11.2026** Hallintovaliokunta kuulee ulkomaalaislain muutoksista muun muassa Maahanmuuttovirastoa ja yritysjärjestöjä.
- **1.12.2026** Täysistunto aloittaa opintoetuuslain ja varmuusvankeutta koskevan esityksen ensimmäisen käsittelyn.
- **1.12.2026** Saliin palaavat pöydälle pannut mietinnöt, muun muassa ajoneuvoveron kevennys ja päiväsakon korotus.
- **1.12.2026** Lähetekeskustelu metaanipäästöjen valvontaa ja sähkömarkkinoita koskevasta esityksestä.
- **1.12.2026** Valiokunnat käsittelevät puhtaan teollisuuden verohyvitystä ja koulujen toimintaa häiriötilanteissa.

LYHYESTI

- Ministeri Anna-Kaisa Ikonen pitää turvalunastuslain ulottamista Ahvenanmaalle kiireellisenä. HE 343/2026 vp
- Talousvaliokunta äänesti jätelakilausunnosta 11—2; Timo Mehtälä ja Hilkka Kemppi (kesk) jättivät eriävän mielipiteen. HE 257/2026 vp
- Kriittiset toimijat voisivat vähentää lainakorkoja verotuksessa; verotuotto pienenisi arviolta 20—40 miljoonaa euroa. VaVM 34/2026 vp (HE 227/2026 vp)
- Maatalouden tuottajaorganisaatiot voisivat liittoutua ja neuvotella yhdessä jäsentensä puolesta. MmVM 23/2026 vp (HE 313/2026 vp, LA 35/2026 vp)
- Uudenmaan ja Kymenlaakson rannikkokunnat varautuisivat yhdessä suuren öljyvahingon rantasiivoukseen. YmVM 21/2026 vp (HE 348/2026 vp)
- Pankeissa vakuutena olevat paperiset osakekirjat siirretään sähköiseen rekisteriin vuoden 2034 loppuun mennessä. EV 191/2026 vp (HE 131/2026 vp)
- Sari Tanus (kd) ja muut kysyvät, voisiko hallitus kiirehtiä eturauhassyöpäseulontoja. KK 517/2026 vp
- Ohitetut Suomi.fi-kutsut lisäsivät Satakunnassa käyttämättä jääneitä vastaanottoaikoja. KK 519/2026 vp

Aineisto: 176 eduskunnan asiakirjaa, joista 74 analysoitu ja 102 vain PDF:nä; 74 puheenvuoroa; 1 äänestystä.

KAIKKI PUHEENVUOROT PUOLUEITTAIN

Jokaisesta puheenvuorosta on tässä yhden virkkeen tiivistelmä sen yleisteemasta. Puheenvuorot ovat kokonaisuudessaan täysistuntojen pöytäkirjoissa.

KOK 9 puheenvuoroa

Heikki Vestman SKT 186/2026 vp
Hallitus keventää työn verotusta yli 1 500 miljoonalla eurolla, kun taas vasemmistoliiton vaihtoehto toisi palkansaajille ankaran veroraipan.

Juha Hänninen HE 343/2026 vp Esitys antaa viranomaisille keinot puuttua turvallisuutta uhkaaviin kiinteistöihin Ahvenanmaalla kunnioittaen samalla maakunnan itsehallintoa ja demilitarisoitua asemaa.

Timo Heinonen HE 343/2026 vp Esitys on erittäin tervetullut, sillä Ahvenanmaalla ei ole pystytty estämään esimerkiksi venäläisen ostajan satamakiinteistön kauppaa.

Juha Hänninen HE 120/2026 vp Uudistus selkeyttää Rikosseuraamuslaitoksen toimivaltaa häiriötilanteissa, vahvistaa vankilaturvallisuutta järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan ja tukee vankien kuntoutumista.

Timo Heinonen HE 120/2026 vp Esitys tarkentaa vankien valvontaa, poistumislupia ja tehostetun valvonnan osastoja, vaikka jokainen rajoitus joudutaan valitettavasti säätämään yksityiskohtaisesti lakiin.

Heikki Autto HE 120/2026 vp Vankeuslaista on tullut liian laaja, ja Rikosseuraamuslaitokselle pitäisi antaa enemmän kohtuullisia yleistoimivaltuuksia vankiloiden arjen turvaamiseksi.

Ben Zyskowicz HE 120/2026 vp Vankeuslain yksityiskohtaisuus on naurettavaa, kun jopa rikoksentekovälineen poisotosta pitää säätää erikseen, ja ulkomaalaiset vangit tulisi saada istumaan tuomionsa kotimaissaan.

Pauli Aalto-Setälä HE 166/2026 vp Pitkään odotettu saaristolaki on kannatettava, koska saaristossa asuvat ihmiset tarvitsevat toimivat liikenne- ja verkkoyhteydet sekä turvallisen elinympäristön.

Teemu Kinnari HE 101/2026 vp Salmonellavahinkorahasto on ainoa toimiva tapa auttaa sikatiloja jatkamaan tuotantoa tartunnan jälkeen ja ylläpitää tiukkaa salmonellavalvontaa.

PS 3 puheenvuoroa

Kaisa Garedew SKT 186/2026 vp
Opposition veronkiristykset ja julkisen sektorin paisuttaminen ovat väärä ratkaisu, sillä kasvu ja työpaikat syntyvät keventämällä työn ja yrittämisen verotusta.

Pekka Aittakumpu HE 120/2026 vp Hallitus on kiristänyt rikospolitiikkaa, ja esitys tiukentaa vankilomia, mutta kasvavan ulkomaalaisvankien määrän vuoksi heidät pitäisi siirtää kotimaihinsa kärsimään rangaistuksensa.

Antti Kangas HE 101/2026 vp Budjetin ulkopuolinen rahasto on käytännössä ainoa keino turvata sikayrittäjien oikeusturva ja kansanterveys, kun vakuutusyhtiöt luopuivat salmonellavakuutuksista, joten esitys on kannatettava.

SD 14 puheenvuoroa

Saku Nikkanen SKT 186/2026 vp
Hallituksen ilmoitus 100 000 työpaikan tavoitteen saavuttamisesta on epäuskottava kasvavan työttömyyden keskellä, joten hallituksen pitää kertoa, kuinka moni on oikeasti saanut töitä.

Saku Nikkanen SKT 186/2026 vp Omaan lamakokemukseen vedoten kysyy, miksi hallitus on seurannut toimettomana konkurssien ja pitkäaikaistyöttömien määrän kasvua koko hallituskauden ajan.

Antti Lindtman SKT 186/2026 vp Hallituksen kaudella on otettu historiallisen paljon velkaa, töitä ei ole tarjolla ja aikuiskoulutustuen poistamisen luvatuille työpaikoille vaaditaan näyttöä.

Ville Skinnari SKT 186/2026 vp Työttömät elävät eri todellisuudessa kuin hallitus; työvoimapalvelujen puutteet ovat omissa käsissämme, joten hallituksen pitäisi muuttaa toimimatonta politiikkaansa.

Niina Malm SKT 186/2026 vp Irtisanomista helpottaneet ja työehtoja heikentäneet toimet loivat epävarmuutta ja heikensivät kotimaista kysyntää, joten olisi aika kokeilla sosiaalidemokraattien työllisyystoimia.

Ville Merinen SKT 186/2026 vp Pääministeri Orpon lupaamat 100 000 työpaikkaa ovat mielikuvitusta, kun joka neljäs nuori on työtön, eikä nuorten työllistymisseteli näytä kattavan kuin pienen osan heistä.

Johannes Koskinen SKT 186/2026 vp Hallituksen keppilinja ei ole tehonnut, joten pitäisi ottaa oppia Ruotsin ja Tanskan aktiivisesta työllisyyspolitiikasta.

Tytti Tuppurainen SKT 186/2026 vp SDP:n vaihtoehdossa yhdeksän kymmenestä hyötyy hallituksen esitystä enemmän, ja suuryritysten yhteisöveroalennuksen sijaan pitäisi tukea pienyritysten ensimmäisen työntekijän palkkaamista.

Tytti Tuppurainen SKT 186/2026 vp Hallituksen politiikka on tuonut ennätystyöttömyyden, historiallisen velan ja pienituloisten määrän kasvun, kun taas SDP:n vaihtoehdosta yhdeksän kymmenestä hyötyisi enemmän.

Johannes Koskinen HE 343/2026 vp Ahvenanmaan turvallisuusajattelu on kehittynyt, ja maakunnan ja valtakunnan turvallisuusyhteistyötä on syytä jatkaa demilitarisaatiota tai kansainvälisiä sopimuksia loukkaamatta.

Lauri Lyly HE 347/2026 vp Kaikki kansalliset taidelaitokset sijaitsevat Helsingissä, joten myös Tampereen Työväen Teatteria olisi pitänyt harkita kansallisten taidelaitosten joukkoon.

Lauri Lyly HE 347/2026 vp Tampereen Työväen Teatteri tarvitsee ison remontin, ja ministeriltä kysytään, miten valtio voisi tukea sitä.

Johannes Koskinen HE 204/2026 vp Ulkoasiainvaliokunnan mukaan Samoan sopimus on tärkeä perusta EU:n ja AKT-maiden yhteistyölle ja vastaa Suomen ulko- ja kehityspoliittisia tavoitteita.

Anette Karlsson HE 120/2026 vp Esityksen muutokset ovat perusteltuja, mutta pelkkä valvonta ei riitä, vaan vankeusajan kuntoutukseen ja riittäviin resursseihin on panostettava uusintarikollisuuden vähentämiseksi.

KESK 6 puheenvuoroa

Markus Lohi SKT 186/2026 vp
Keskustan vaihtoehtobudjetti ottaisi 1 400 miljoonaa euroa vähemmän velkaa, ja komission vaatimuksen mukaisesti julkista taloutta pitäisi vahvistaa jo ensi vuonna.

Antti Kurvinen SKT 186/2026 vp Valtiovarainministerin aikana on otettu ennätysmäärä velkaa ja Suomi on joutunut EU:n tarkkailuun, kun taas keskustan vaihtoehto ottaisi puolitoista miljardia vähemmän velkaa.

Eeva Kalli SKT 186/2026 vp Keskusta ei ole vastustanut kaikkia säästöjä; hallituksen pitää vastata, miksi se heikentää julkista taloutta, vaikka asiantuntijat suosittelevat lisäsopeutusta.

Mika Lintilä SKT 186/2026 vp Hallitus on epäonnistunut talous- ja työllisyyspolitiikassa, sillä uusia työttömiä on yli 100 000 ja velkaa otetaan historiallisen paljon.

Olga Oinas-Panuma SKT 186/2026 vp Työllisyysalueiden byrokratiaa pitäisi keventää, ja hallituksen on kerrottava, miten se kattaa lisätyöllisistä odotetut kaksi miljardia euroa.

Mikko Savola HE 343/2026 vp Ahvenanmaan kriittisen sijainnin vuoksi lainsäädännön kehittäminen on hyvä, ja hallituksen pitäisi puuttua Ahvenanmaalta epäiltyyn Arlandan lentokentän GPS-häirintään.

VIHR 3 puheenvuoroa

Inka Hopsu SKT 186/2026 vp Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on 25 prosenttia, joten hallituksen pitää kertoa uusista toimista ilman opiskelu- tai työpaikkaa jääneille nuorille.

Mari Holopainen SKT 186/2026 vp Ympäristölle haitallisia tukia, kuten turpeen tukea, pitäisi karsia ja panostaa koulutukseen 800 miljoonaa euroa enemmän kuin hallitus.

Saara Hyrkkö SKT 186/2026 vp Hallituksen epäonnistunut talous- ja työllisyyspolitiikka on vahingoittanut nuoria, joten hallituksen olisi pitänyt korjata nuorisotakuu nuorten pitkäaikaistyöttömyyden hätätilanteessa.

VAS 3 puheenvuoroa

Pia Lohikoski SKT 186/2026 vp
Sosiaaliturvaleikkaukset eivät ole tuoneet työpaikkoja, joten tarvitaan uusia keinoja, kuten työajan lyhentämistä, koulutusta ja pitkäaikaistyöttömien työtakuuta.

Minja Koskela SKT 186/2026 vp Sosiaaliturvaleikkaukset eivät tuoneet työllisiä vaan lisäsivät lasten köyhyyttä; kehotukset mennä töihin kuulostavat ylimielisiltä, kun töitä ei ole.

Veronika Honkasalo SKT 186/2026 vp Leikkauspolitiikka kurjistaa eniten nuoria, ja nuorisotyöttömyys on kansallinen hätätilanne, jota ei korjata työllistämissetelillä, jonka ulkopuolelle jää 90 prosenttia nuorista työttömistä.

R 5 puheenvuoroa

Mats Löfström HE 343/2026 vp
Itsehallintolain muutos vahvistaa turvallisuutta, ja tärkeää on myös maakuntapäivien hyväksyntä, oikeus ruotsinkieliseen tuotetietoon sekä elinkeino-oikeuden turvallisuusarvio jo varhaisessa vaiheessa.

Henrik Wickström HE 347/2026 vp Esitys toteuttaa vihdoin usean hallituskauden tavoitteen, sillä Svenska Teatern on tärkeä suomenruotsalaiselle kulttuurille ja suomenkielisten portti siihen.

Mikko Ollikainen HE 347/2026 vp Svenska Teaternin kansallisnäyttämöasema tarkoittaa kansallista taidelaitosta molemmilla kansalliskielillä ja tunnustaa suomenruotsalaisen kulttuurin aseman yhteisessä kulttuuriperinnössä.

Mats Löfström HE 347/2026 vp Svenska Teaternin asema ei ole tähän asti vastannut sen merkitystä, joten siirto lakisääteisen rahoituksen piiriin on hieno päätös ruotsin kielelle ja kaksikielisyydelle.

Mats Löfström HE 343/2026 vp Ahvenanmaan itsehallintolain kokonaisuudistusta ja sote-uudistuksen puutteiden korjaamista on jatkettava, ja korjaukset tulisi käsitellä kiireellisesti.

KD 1 puheenvuoroa

Päivi Räsänen SKT 186/2026 vp
Hallituksen toimet nuorten työllistymiseksi ovat tärkeitä, mutta työllistämisseteli pitäisi laajentaa harjoittelupaikkoihin, jotta erityisesti sote-alan opiskelijat valmistuisivat.

LIIK 1 puheenvuoroa

Harry Harkimo SKT 186/2026 vp
Hallitus on epäonnistunut työllisyyttä, velkaa ja talouskasvua koskevissa tavoitteissaan, joten sen pitäisi kertoa, mitä se tekisi toisin.

MUUT 29 puheenvuoroa

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Valtiovarainministeriön virkamiesten kolumni koskee uudistusten laskennallisia vaikutuksia eikä syntyneitä työpaikkoja, sillä heikko suhdanne voi heikentää työllisyyttä hyvistä toimista huolimatta.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Hallitus ei ole ollut toimeton, tärkeintä on yksityisen sektorin työpaikkoja luova talouskasvu, eivätkä kaikki maan ongelmat ole hallituksen syytä.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Keskusta on vastustanut lähes kaikkia hallituksen lähes viiden miljardin euron säästötoimia, joten sen huoli julkisesta velasta ei ole uskottava.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Valtiovarainministeriön arvioimat työllisyysvaikutukset eivät tarkoita syntyneitä työpaikkoja, eikä riippumattomia arvioita pidä kyseenalaistaa; sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjetti lisäisi pienituloisia.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Hallitus on reagoinut nuorten tilanteeseen lisäämällä korkeakoulupaikkoja, luomalla opintosetelin sekä nuorten työllistymissetelin, joka korvaa työnantajalle puolet palkkakustannuksista.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Keskustan pienempi velanotto on silmänkääntötemppu: se hyväksyy salissa vastustamiaan säästöjä ja peruisi veronkevennykset, joiden tuoton se on jo käyttänyt moneen kertaan.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Hallitus tukee kotimaista kulutusta veronkevennyksillä, kun taas työajan lyhentäminen samalla palkalla ja vasemmiston veronkiristykset lisäisivät työttömyyttä.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Laki velvoittaa ottamaan työnhakijan nopeasti palvelujen piiriin; hallitus on antanut kunnille liikkumavaraa ja lisännyt rahoitusta nuorisotyöttömyyden torjuntaan.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Kannustinongelmien korjaaminen on järkevää ja on lisännyt työvoimaa, mutta vasemmistoliiton vaihtoehdon työllisyysvaikutukset olisivat yli 70 000 heikommat kuin hallituksen.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Rakenneuudistusten arviointi perustuu kansainväliseen tutkimukseen; muutokset rohkaisevat pieniä yrityksiä palkkaamaan, mikä kasvattaa työllisten määrää tulevina vuosina.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Hallitus on vähentänyt yritystukia yli 400 miljoonaa euroa ja lisännyt koulutusrahoitusta, koska osaaminen on talouskasvun ja innovaatioiden perusta.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Keskusta on arvostellut sosiaali- ja terveydenhuollon säästöjä mutta jättänyt vaihtoehtobudjetistaan pois lisärahan, mikä kertoo epäjohdonmukaisuudesta koko kauden ajan.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Nuorisotyöttömyyden todellinen ratkaisu on vahva talouskasvu ja kotimarkkinan elpyminen, kun taas työllistymisseteli on vain yksi keino.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Oppositiopuolueet esittävät merkittäviä veronkiristyksiä, kun taas hallitus on keventänyt työn verotusta 1,5 miljardia euroa, lapsiperheiden korotuksen kanssa lähes 1,8 miljardia.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp Kausi on ollut odotettua vaikeampi, mutta ilman säästöjä ja uudistuksia velka olisi suurempi, ja veronkiristykset olisivat hidastaneet talouskasvua.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Hallitus ottaa nuorten työttömyyden vakavasti ja tekee laajasti toimia, esimerkiksi erityistyötä suurimpien kaupunkien korkean työttömyyden asuinalueilla.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Opposition veropolitiikka jäädyttäisi elpyvän kotimarkkinan ja romuttaisi yrittäjien kannustimet, vaikka työllistäviä yrittäjiä tarvitaan jatkossa entistä enemmän.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Velanotto selittyy pitkälti edellisen kauden velan nousseilla korkomenoilla, turvallisuusmenoilla ja hyvinvointialueilla, joten hallituksen arvosana ei ole niin heikko kuin väitetään.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Laskennallisten työllisyysarvioiden ja todellisten työpaikkojen ero on selitetty, ja Uudenmaan työttömyyttä selittää erityisesti ulkomaalaisten laskenut työllisyysaste.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp
Työllisyysalueiden uudistuksen valuviat ovat edellisen hallituksen perintöä, ja odotettujen työllisyystulojen jäätyä saamatta hallitus on tehnyt sovittua enemmän lisäsäästöjä.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Työllistämisseteli laajennetaan vuoden alusta myös korkeakouluopiskelijoihin, mikä auttaa nuoria saamaan pakollisia harjoittelupaikkoja ja työkokemusta.

Matias Marttinen SKT 186/2026 vp
Työpaikat syntyvät yrityksiin, ja nuorisotyöttömyysasteeseen vaikuttaa myös rekisteröitymisvelvoite, joka tuo nuoret palveluiden piiriin ja koulutukseen.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp SDP:n vaihtoehto hyväksyy useimmat hallituksen leikkaukset, lisää pienituloisten määrää ja verotusta sekä parantaa tavallisen suomalaisen asemaa vain kaksi euroa.

Riikka Purra SKT 186/2026 vp SDP ei myönnä, että sen vaihtoehto parantaa suomalaisen asemaa vain kaksi euroa ja riippumattomien arvioiden mukaan lisää pienituloisten määrää.

Anna-Kaisa Ikonen HE 343/2026 vp
Kansallisen turvallisuuden vuoksi turvalunastuslaki on ulotettava Ahvenanmaalle maakunnan hallituksen suostumuksella, ja esitys on käsiteltävä kiireellisessä perustuslain säätämisjärjestyksessä.

Anna-Kaisa Ikonen HE 343/2026 vp
Esitys torjuu kiinteistöihin liittyvää vihamielistä vaikuttamista Ahvenanmaan erityisasemaa kunnioittaen, eikä se lisää valtion kiinteistöomistusta, ja sen käsittely on kiireellinen.

Mari-Leena Talvitie HE 347/2026 vp
Svenska Teatern siirrettäisiin vuoden 2029 alusta kansallisten taidelaitosten rahoituksen piiriin samaan asemaan kuin Kansallisteatteri, mikä kohtelisi suomen- ja ruotsinkielisiä tasavertaisesti.

Mari-Leena Talvitie HE 347/2026 vp
Tampereen Työväen Teatterilla on tunnustettu asema kansallisena työväen teatterina, ja sen korotettu 60 prosentin valtionosuus jatkuu myös jatkossa.

Mari-Leena Talvitie HE 347/2026 vp
Kulttuurilaitosten peruskorjausmomentti on vain noin kaksi miljoonaa euroa vuodessa, joten rakennusten korjausrahoitus tulee pääosin kotikunnilta.

ÄÄNET EDUSTAJITTAIN

Täysistunnon äänestykset, joissa jokaisen edustajan ääni nimeltä (eduskunnan avoin data). Suluissa eduskuntaryhmä.

HE 109/2026 vp · äänestys 1

1. lakiehdotus 11 b §: mietintö JAA / Lauri Lylyn ehdotus (vl 1) EI

Jaa 95: Pauli Aalto-Setälä (kok), Pekka Aittakumpu (ps), Otto Andersson (r), Heikki Autto (kok), Miko Bergbom (ps), Sandra Bergqvist (r), Maaret Castrén (kok), Juho Eerola (ps), Markku Eestilä (kok), Ritva Elomaa (ps), Sari Essayah (kd), Noora Fagerström (kok), Kaisa Garedew (ps), Janne Heikkinen (kok), Timo Heinonen (kok), Pertti Hemmilä (kok), Petri Huru (ps), Antti Häkkänen (kok), Juha Hänninen (kok), Anna-Kaisa Ikonen (kok), Tomi Immonen (ps), Christoffer Ingo (r), Janne Jukkola (kok), Vilhelm Junnila (ps), Arja Juvonen (ps), Aleksi Jäntti (kok), Antti Kangas (ps), Pia Kauma (kok), Ville Kaunisto (kok), Mari Kaunistola (kok), Teemu Keskisarja (ps), Pihla Keto-Huovinen (kok), Marko Kilpi (kok), Teemu Kinnari (kok), Pauli Kiuru (kok), Ari Koponen (ps), Jukka Kopra (kok), Jari Koskela (ps), Sheikki Laakso (ps), Milla Lahdenperä (kok), Mia Laiho (kok), Rami Lehtinen (ps), Jarno Limnell (kok), Jarmo Lindberg (kok), Mikko Lundén (ps), Mats Löfström (r), Matias Marttinen (kok), Leena Meri (ps), Sari Multala (kok), Juha Mäenpää (ps), Jani Mäkelä (ps), Veijo Niemi (ps), Mira Nieminen (ps), Anders Norrback (r), Mikko Ollikainen (r), Martin Paasi (kok), Karoliina Partanen (kok), Mauri Peltokangas (ps), Jorma Piisinen (ps), Sakari Puisto (ps), Riikka Purra (ps), Susanne Päivärinta (kok), Lulu Ranne (ps), Merja Rasinkangas (ps), Minna Reijonen (ps), Anne Rintamäki (ps), Paula Risikko (kok), Jari Ronkainen (ps), Onni Rostila (ps), Wille Rydman (ps), Päivi Räsänen (kd), Tere Sammallahti (kok), Sari Sarkomaa (kok), Arto Satonen (kok), Sami Savio (ps), Sara Seppänen (ps), Pia Sillanpää (ps), Jenna Simula (ps), Joakim Strand (r), Jaana Strandman (ps), Mari-Leena Talvitie (kok), Sari Tanus (kd), Ville Valkonen (kok), Oskari Valtola (kok), Elina Valtonen (kok), Heikki Vestman (kok), Joakim Vigelius (ps), Sofia Vikman (kok), Timo Vornanen (tv), Henrik Vuornos (kok), Ville Vähämäki (ps), Ville Väyrynen (kok), Sinuhe Wallinheimo (kok), Henrik Wickström (r), Ben Zyskowicz (kok)

Ei 73: Alviina Alametsä (vihr), Marko Asell (sd), Tiina Elo (vihr), Eeva-Johanna Eloranta (sd), Seppo Eskelinen (sd), Tarja Filatov (sd), Timo Furuholm (vas), Elisa Gebhard (sd), Lotta Hamari (sd), Timo Harakka (sd), Atte Harjanne (vihr), Harry Harkimo (liik), Eveliina Heinäluoma (sd), Hanna Holopainen (vihr), Mari Holopainen (vihr), Veronika Honkasalo (vas), Petri Honkonen (kesk), Inka Hopsu (vihr), Jessi Jokelainen (vas), Riitta Kaarisalo (sd), Antti Kaikkonen (kesk), Eeva Kalli (kesk), Anne Kalmari (kesk), Mika Kari (sd), Anette Karlsson (sd), Hilkka Kemppi (kesk), Kimmo Kiljunen (sd), Krista Kiuru (sd), Mai Kivelä (vas), Jani Kokko (sd), Mauri Kontu (kesk), Anna Kontula (vas), Minja Koskela (vas), Johannes Koskinen (sd), Hanna Kosonen (kesk), Antti Kurvinen (kesk), Johan Kvarnström (sd), Suna Kymäläinen (sd), Hanna Laine-Nousimaa (sd), Antti Lindtman (sd), Aki Lindén (sd), Mika Lintilä (kesk), Markus Lohi (kesk), Pia Lohikoski (vas), Lauri Lyly (sd), Helena Marttila (sd), Hanna-Leena Mattila (kesk), Laura Meriluoto (vas), Ville Merinen (sd), Anna-Kristiina Mikkonen (sd), Saku Nikkanen (sd), Olga Oinas-Panuma (kesk), Johanna Ojala-Niemelä (sd), Aino-Kaisa Pekonen (vas), Pinja Perholehto (sd), Jenni Pitko (vihr), Mikko Polvinen (kesk), Piritta Rantanen (sd), Nasima Razmyar (sd), Mika Riipi (kesk), Antti Rinne (sd), Hanna Räsänen (kesk), Joona Räsänen (sd), Markku Siponen (kesk), Ville Skinnari (sd), Timo Suhonen (sd), Tytti Tuppurainen (sd), Oras Tynkkynen (vihr), Juha Viitala (sd), Pia Viitanen (sd), Eerikki Viljanen (kesk), Tuula Väätäinen (sd), Paula Werning (sd)

Poissa 31: Anders Adlercreutz (r), Sanna Antikainen (ps), Kim Berg (sd), Eva Biaudet (r), Fatim Diarra (vihr), Bella Forsgrén (vihr), Sanni Grahn-Laasonen (kok), Tuula Haatainen (sd), Pia Hiltunen (sd), Hannu Hoskonen (kesk), Laura Huhtasaari (ps), Saara Hyrkkö (vihr), Kaisa Juuso (ps), Atte Kaleva (kok), Vesa Kallio (kesk), Tuomas Kettunen (kesk), Terhi Koulumies (kok), Niina Malm (sd), Timo Mehtälä (kesk), Krista Mikkonen (vihr), Matias Mäkynen (sd), Petteri Orpo (kok), Jouni Ovaska (kesk), Mika Poutala (kd), Mari Rantanen (ps), Hanna Sarkkinen (vas), Mikko Savola (kesk), Ville Tavio (ps), Sofia Virta (vihr), Johannes Yrttiaho (vas), Peter Östman (kd)

Lähteet ja tekotapa. Eduskunnan asiakirjat, täysistuntojen pöytäkirjat ja valiokuntien julkiset asiakirjat (eduskunnan avoin data, CC BY 4.0); kotimainen media; esitysten valmistelutiedot: valtioneuvoston hankeikkuna (CC BY 4.0), tilanne 23.11.2026. Valtiopäivä on koottu tekoälyavusteisesti: asiakirjojen ja puheenvuorojen tiivistelmät on tuotettu koneellisesti. Kansikuva on luotu tekoälyllä. Luvut ja asiakirjatunnukset tarkistetaan koneellisesti lähteistä. Tarkista sanamuodot linkitetystä alkuperäisestä lähteestä ennen lainaamista.